

Una habitació pròpia», és el títol d'un assaig de Virginia Woolf, escrit en 1928.

Avui, quasi seixanta anys després d'aquell assaig, continua sent difícil per a les dones d'aconseguir una habitació pròpia, i cosa encara més difícil, aconseguir un espai propi com a subjectes, ja que quan creiem haver-lo aconseguit ens adonem d'allò que encara ens resta per conquistar.

Aquell 8 de març de 1909 milers de dones novaiorqueses desfilaron pels carrers de la ciutat en senyal de triomf per l'espai aconseguit després de tres mesos de vaga; reducció de la jornada laboral, millores salarials i d'altres moltes coses. Però alhora que reconeixien l'espai que havien conquistat, en reivindicaven un altre: el del vot femení. Anys més tard, també

Charo Altable*

Un espai propi

Enguany hem estat testimonis d'un altre 8 de març on la reivindicació de les dones ha pres un altre viratge: no hem aconseguit encara un espai propi, perquè el buit per ocupar és encara immens

l'aconseguirien. I avui, molt de temps després, les dones continuem demanant espais propis.

Actualment els Estats Units, per pressió de les seues dones, discuteixen la política duta a cap en favor nostre, prova de l'espai que encara ens queda per conquistar. Perquè hem guanyat l'espai legal però no el real, aquest encara no. I, per fer-ho, no cal només la força de la raó, que ja tenim —és ben sabut que sol tenir raó qui no té poder—,

sinó la força que dona saber que tenim un espai propi que ningú no ens pot arrabassar.

Perquè encara no tenim un espai propi, les dones franceses han format la Lliga dels Drets de la Dona, que pot constituir-se, en casos de necessitat, en part civil per defensar els drets de les dones, reconeguts en la llei, però negats en la realitat.

Perquè no tenim un espai propi en el món de les

professions científiques i tècniques, les dones franceses, basant-se en la força de la raó de la discriminació positiva, han aconseguit l'anomenada «Bourse de la Vocation» (10.000 francs per any, durant quatre anys), perquè els oficis no tenen sexe, malgrat la insistència del llenguatge a fer servir només el masculí per a certes ocupacions: pilot, bomber, jutge, tècnic..., etc.

Aquesta obsessió masculina del llenguatge és una malaltia que els francesos han batejat amb el nom de SIDO (Sexisme Involuntari dels Organismes) els símptomes de la qual es manifesten en els noms d'accions que s'anuncien, en la majoria dels casos, en masculí: venedor microelectrònic, tècnic de l'espectacle... Però el SIDO pot ser erradicat fàcilment amb una mica d'atenció en els discursos orals i escrits. Així, doncs, fora el SIDO. Aquest també és un espai del qual hem de prendre possessió.

quants altres espais no queden per conquistar en el camp lingüístic, laboral, històric, sexual, corporal, que no bèl·lic, per construir-nos una arquitectura pròpia?

Fa pocs dies, en un hospital de València, intentaren acomiadar tres dones infermeres pel fet d'haver quedat embarassades. Les dones protestaren per anti-constitucionalitat i aconseguiren de ser readmeses.

Una altra prova de l'espai ja assolit que proven d'arrabassar-nos.

Ens sobren, doncs, raons. Ens falta el poder.

Des d'aquest 8 de març volem el poder de canviar les coses.

* Servei de la Dona
Conselleria de Cultura

